Den skæve jul.

Der truer os i tiden efterhånden en total effektivisering af både samfundets og vores eget liv. Konsulentfirmaer, spindoktorer, coaches af enhver art, livsstilseksperter og sundhedsapostle kommer mere og mere på banen og fortæller os igen og igen hvor uhensigtsmæssigt vi lever og hvor godt, vi kunne leve, hvis vi altså bare lige...
Og mange af os opnår jo måske først og fremmest at få en dårlig samvittighed, fordi vi ligesom ikke lever godt nok i henhold til alle disse eksperter på livets område. Vi burde også tage os sammen. Og måske ikke mindst her ind under jul, hvor der jo skal være sammenkomst og hygge og familie og alle julens skrevne og uskrevne traditioner skal følges, og det hele helst skal være så fint og godt. Det kan godt give en og anden stress – måske ikke mest anden – men så er det jeg kommer til at tænke på, om det nu også er rigtigt. Skal det virkelig være sådan med vores liv, at vi hele tiden skal ligge under for nogle forventninger til os selv, som vi er dårlige til at opfylde? Hvorfor kan vi ikke bare slappe af og være os selv og smile sødt til enhver, der vil pådutte os et nyt og bedre liv?

Og der er det så, julen selv kommer mig til hjælp, for julen er ikke rigtig jul, hvis ikke den på en eller anden måde går skævt. Julen skal jo netop ikke være perfekt. Forberedelserne skal være stressede. Juletræet skal være alt for højt, så man er nødt til at save det meste af, og det må gerne vælte, fordi man som sædvanlig ikke har fået sat det ordentlig fast i foden. Pebernødderne må gerne være for salte – klejnerne gerne for svedne – anden tør – og vi må gerne have glemt mandelen, så vi alle sammen æder os en pukkel til i håb om at få mandelgaven. Og der må gerne være 1000 ting, vi heller ikke nåede i år. Og gaverne – ja, det er faktisk en uskik med at holde lukket juleaftensdag, for det er dér – i allersidste øjeblik - de desperate julegaver skal købes. Og de skal alle sammen byttes, for det var ikke lige det... Engang købte jeg lillejuleaften i desperation en lerflaske med mjød til min kone. Hold da op!

Men det er måske selve kernen i vores danske forståelse af julen, at den helst skal være lidt skæv – ikke os, selv om det er ret så udbredt, men julen må gerne være lidt forkert – og ikke nødvendigvis den perfekte og vellykkede gennemførte begivenhed eller oplevelse, det hele lægger op til i skinnende reklameblade på glittet papir og nu også i konsulentfirmaer, der vil hjælpe os til at få en perfekt jul. For det bliver julen aldrig. Og måske er det endda sådan, at den værste jul er den bedste i virkeligheden.

Og det hænger selvfølgelig sammen med det forrygende skæve julebudskab, som nu er blevet forkyndt som julens egentlige grundlag her hos os i 1000 år, og som vi måske er ved at miste til fordel for drømmen om det perfekte liv.
Jeg talte forleden med en lidt ældre bekendt, og vi kom til at snakke om gamle dage. Og hun kunne jo fortælle om den ene original efter den anden fra hendes barndom – og vi grinede af alle deres historier – og så sluttede hun alligevel af med et suk, for hvor er de henne alle sammen – hvor er de nu, de gamle originaler – mennesker, hvis skæve liv blev en levende fortælling, som vi stadig lytter til med glæde? Er vi så småt ved at blive så kedelige og ensrettede og grå og gennemcoachede og perfekte mennesker, så vi hurtigt bliver glemt, fordi der er ingen sjove og skæve og originale histo-

rier om os – vi levede jo bare som alle andre – som forventet. Passede vores – havde travlt med alt muligt og holdt en perfekt jul hvert år.
Og måske er det netop derfor, vi myldrer i kirke juleaften som aldrig før – for at komme væk fra det perfekte liv bare en lille times tid – og gå som hyrderne med stille sind til barnet ind - og synge sammen af fuld hals – og det er sikkert hverken rent eller skolet, men intet nok så berømt og perfekt kammerkor kan synge smukkere og mere gribende, end vi synger vores julesalmer i kirken juleaften.

Måske fordi de handler om det samme skæve og for verden så forkerte budskab om den Gud, som vi troede var det mest perfekte af alt – det er guder jo normalt - men som julenat viste sig på en måde, som ingen af os havde drømt om – som den laveste og mest ydmyge og sårbare blandt mennesker. Født som flygtning udenfor ægteskab af fattige forældre – skubbet ud og forfulgt af magter og myndigheder og det pæne selskab fra starten. Og som voksen forhånet, latterliggjort, misforstået, mistænkt og til sidst bragt til tavshed. Skulle det være Gud? Vores Gud?
Et latterligt menneske, det gik, som det måtte gå, fordi han ikke ville indordne sig under samfundets og religionens herskende orden – ikke ville adlyde og leve som alle andre. Fordi han ville være sig selv og forsøgte og blev ved med stædigt at få andre til at komme til sig selv og vågne op fra en bevidstløs og løgnagtig slavetilværelse til det guddommelige frie originale liv, han forkyndte stik imod al lov og orden og stik imod det menneskesyn, der kun ser op til det perfekte menneske og den perfekte Gud – og derfor intet ser i virkeligheden – og slet ikke ser den originale og ægte og for verden så utrolige lille, sårbare Gud.
Men det er vores Gud, som kommer med nyt liv og nyt mod til alle uperfekte mennesker. I dag er vores frelser født. Han kom ikke for at slavebinde os som marionetdukker til en ny religion, så vi kan gå ud og befale over andre mennesker eller slå de vantro og forkerte ihjel i Guds hellige navn. For han var selv så forkert som nogen.
Han kom ikke for at gøre os til kopier, men til de originale mennesker, vi blev skabt til at være – mennesker, der tør bruge alt, hvad vi har i os, fordi vi er frie, guddommelige mennesker – og det er vores medmennesker også.

Vi er ikke perfekte – vi lever ikke op til tidens eller samfundets eller religionens krav. Vi falder som regel igennem, når vi sætter os noget for, og vores liv er både til at le og græde over – ligesom vores forjagede jul. Og dog vil vi ikke bytte med noget andet liv, for vores livsgrundlag hviler ikke på en drøm om noget bedre – drømmen om det perfekte - men på en viden og en selvbevidsthed, som stammer fra vores Gud – vores kærlige befrier, der lod sig føde i en stald blandt fattige mennesker – som blev forfulgt og underkendt af mennesker og magter, men aldrig opgav at være det menneske, han var.

Og så har jeg vel bare på hans ord at tage imod mit liv, som det er og nyde mine medmennesker, som den gave fra livet, de nu er. Jeg behøver ikke længere kontrollere eller perfektionere mit eget eller andres liv. Det er lige præcis, som det skal være.
På den måde sender den skæve jul mig tilbage til mit originale liv – mit virkelige liv som det menneske jeg er, med alle mine fejl og mangler med alle mine sorger og bekymringer og siger værsgo, nu skal du leve dit liv med alt hvad livet indebærer! I dag blev du et frit menneske! I dag blev du dig selv.

Og så er det jo ikke bare tradition og hygge med den jul, som nu nærmer sig igen igen. Vi ved godt, at den har noget til os – en vidunderlig alvor og en befrielse, som overgår al forstand.
Lad så bare juletræet være skævt – det passer godt på vores liv – lad bare anden være tør, og vinen være sur – og lad mig så bare få det elendige håndklæde igen – deri sig engle finde - i det alt sammen. For den, der har øje for livets herlighed.
Og så bliver julen præcis så skæv, som den skal være. Så skæv som mit skæve og uperfekte liv – så skæv som min skæve og forkerte gud, der bare uden videre snak siger god for både mig og mit liv og min næste!

Glædelig Jul!

Erik Fonsbøl